

RTU studiju kurss "Leksikoloģija un stilistika"

33000 Datorzinātnes, informācijas tehnoloģijas un enerģētikas fakultāte

Vispārējā informācija

Kods	VTT703
Nosaukums	Leksikoloģija un stilistika
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles; Brīvās izvēles
Atbildīgais mācītbspēks	Larisa Iļinska - Doktors, Profesors
Mācītbspēks	Marina Platonova - Doktors, Profesors Tatjana Smirnova - Doktors, Asociētais profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Studiju priekšmets ir paredzēts studentiem bez priekšzināšanām valodniecībā, leksikoloģijā un stilistikā, lai veidotu izpratni darbam ar tekstu un tekstveida informāciju, kā arī par stilistiski izkopta satura radīšanu. Studenti iepazīst modernās angļu valodas leksikoloģijas un stilistikas pamatnostādnes - valodas vienības, vārdu veidošanu, semantiskās izmaiņas, frazeoloģiju, aizguvumus, neoloģismus, leksikogrāfiju, stilistiskās analīzes galvenos veidus, stila izteiksmes līdzekļus un to klasifikāciju. Savukārt tas ļauj studentiem orientēties dažādos valodas stila izteiksmes līdzekļos, dod iespēju pilnveidot augstas kvalitātes satura radīšanas iemaņas.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju priekšmeta mērķis: apgūt leksikoloģijas un stilistikas pamatus; dažādu tekstu analīzes iemaņas. Studiju priekšmeta uzdevumi: • apgūt un izprast dažādus valodas stilus un to paveidus; • izprast leksisko-stilistisko paradigmatiku un sintagmātiku; • analizēt leksiskos un stilistiskos izteiksmes līdzekļus un atklāt (izpētīt) papildinformāciju, raksturīgu starpdisciplināriem un multimodāliem tekstiem; • izprast un analizēt galveno valodas leksisko vienību - vārdu, tā struktūru, semantisko nozīmi un vārda veidošanas īpatnības; • apgūt mūsdienu moderno valodu izpausmes īpatnības dažādos valodas stilos; • izprast valodas ekspresīvo resursu potenciālu.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Regulārs patstāvīgs darbs ar uzziņu literatūru un citiem informācijas ieguves avotiem. Referāts par stilistisko paņēmieni izmantošanu.
Literatūra	Dubenets E.M. Modern English Lexicology: Theory and Practice Glossa-Press, 2002 Fontenelle T. Practical Lexicography: A Reader. UK: OUP, 2008 Halliday M. A. K., Yallop C. Lexicology: A Short Introduction. UK: Cromwell Press, 2007. Howard Jackson, Etienne Ze Amvela. Words, Meaning and Vocabulary: An Introduction to Modern English Lexicology. UK: Bloomsbury Academic, 2007. Jeffries L., McIntyre D. Stylistics: Cambridge Textbooks in Linguistics. UK: CUP, 2010. LCC Books. Lexicology: Lexicography, Lexicology, Dialect, Neologism, Word Usage, Denotation, Analysis of Subjective Logics, Semantic Change Eggcorn, 2010. Lipka, Leonhard. English Lexicology: lexical structure, word semantics and word formation. Germany: Gunter Narr Verlag Tubingen, 2002. Simpson Paul. Stylistics. UK: Routledge, 2004. Ed. by Sotirova V. The Bloomsbury Companion to Stylistics. India: Bloomsbury Companions, 2016.
Nepieciešamās priekšzināšanas	Angļu valodas zināšanas B2 līmenī saskaņā ar Eiropas kopējām pamatnostādnēm valodu apguvē.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Leksikoloģijas pamatjautājumi, tās vieta citu zinātņu sistēmā. Vārds - galvenā leksikoloģijas vienība.	2	2	0	0
Semantika un vārda semantiskās īpatnības. Vārds, tā nozīmes sastāvdaļas.	2	4	0	0
Vārda nozīme un polisēmija. Leksiskais un gramatiskais konteksts. Ārpuslingvistiskais konteksts.	2	4	0	0
Polisēmija un homonīmija. Homonīmu klasifikācija. Leksiski-gramatiskie homonīmi.	2	2	0	0
Sinonīmija. Antonīmija. Etimoloģija. Semantiskā ekvivalence un sinonīmija.	2	2	0	0
Angļu valodas vārdu krājuma etimoloģija.	2	2	0	0
Vārdu grupas. Frazeoloģiskās vienības. Idiomās.	2	4	0	0
Vārdu veidošanas galvenie principi angļu valodā. Angļu valodas dialekti.	2	2	0	0
Angļu valodas leksikogrāfijas pamatjautājumi. Vārdnīcu veidi.	2	2	0	0
Vārda leksiskā analīze, tās veidi un metodes.	2	4	0	0
Stilistika, tās mērķi un pētīšanas priekšmets.	2	4	0	0
Speciālā literārā valoda. Specifiskā sarunvaloda. Slengs, žargons, profesionālā valoda, dialekti, vulgārismi.	2	4	0	0

Leksiskie un stilistiskie izteiksmes līdzekļu veidi.	2	4	0	0
Sintaktiskie un stilistiskie izteiksmes līdzekļi.	2	2	0	0
Pārskats par valodas funkcionālajiem stiliem.	2	2	0	0
Pārbaudes darbi.	2	4	0	0
Kopā:	32	48	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj izvērtēt leksikoloģijas pamatus un salīdzināt galveno vārdnīcu veidus, uzbūves principus un vērtējuma kritērijus.	Pārbaudes darbs: seminārs, eksāmens. Prot mērķtiecīgi izvēlēties un izmantot nepieciešamo vārdnīcu/leksikonu, meklējot, risinot, pārbaudot un vērtējot sasniegto rezultātu.
Spēj atpazīt un definēt angļu valodas leksikas funkcionēšanas un attīstības likumsakarības runā un tekstā (vārda nozīme, darināšana, semantika, leksiskās normas u.c.).	Pārbaudes darbs: seminārs, eksāmens. Prot izanalizēt valodas leksiskās sistēmas normas un tās praktiski realizēt valodā un runā. Seminārā - referāts ar novērtējumu iesk./neiesk.; eksāmenā-diskusijas, novērtējums ar atzīmi pēc 10 ballu skalas.
Spēj izšķirt valodas funkcionālos stilus, atpazīt to raksturīgākās iezīmes.	Pārbaudes darbs: seminārs, eksāmens. Prot izanalizēt dažādu funkcionālo stilu tekstus.
Spēj diskutēt par biežāk lietojamo stilistiskās izteiksmes līdzekļiem un prasmīgi tos izmantot saturā radīšanā.	Pārbaudes darbs: seminārs, eksāmens. Seminārā referāts ar novērtējumu iesk./neiesk.; eksāmenā - diskusijas, novērtējums ar atzīmi pēc 10 ballu skalas.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Apmeklējums, darbs nodarbībās	10
Pārbaudes darbi	20
Semināri	20
Eksāmens	50
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi			Brīvās izvēles pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	2.0	0.0	0.0		*		*		